

Na temelju članka 44. Statuta Veleučilišta u Rijeci (Pročišćeni tekst. Klasa:003-05/13-01/01 Ur. broj:2170-57-02-13-5 od 18.srpnja 2013.) Stručno vijeće Veleučilišta u Rijeci na 128. sjednici, održanoj dana 27. siječnja 2014. godine, d o n o s i

ETIČKI KODEKS VELEUČILIŠTA U RIJECI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Etički kodeks Veleučilišta u Rijeci (u daljnjem tekstu: Etički kodeks) je skup normi ponašanja koje sadrže moralna načela i načela profesionalne etike kojima se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju ravnati studenti, nastavnici i drugi zaposlenici (u daljnjem tekstu: članovi/članice veleučilišne zajednice) na Veleučilištu u Rijeci (u daljnjem tekstu: Veleučilište). Svrha ovoga etičkog kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih za djelatnost visokog obrazovanja u najširem smislu.

II. TEMELJNA NAČELA

Ljudska prava, poštivanje integriteta i dostojanstva osobe

Članak 2.

Veleučilište svakom članu/članici svoje zajednice treba osigurati poštivanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar zajednice visokog obrazovanja, te druga prava zajamčena Ustavom i pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Svi članovi veleučilišne zajednice moraju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo, te im treba biti osigurano pravo na privatnost.

Jednakost i pravednost

Članak 3.

Svaki član/članica veleučilišne zajednice treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način da su isključeni svaka diskriminacija, zlostavljanje, uznemiravanje i iskorištavanje. Veleučilište je dužno osigurati uvjete za ostvarenje načela jednakosti i pravednosti.

Članovi veleučilišne zajednice ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu biti u suprotnosti s mogućnošću objektivnog prosuđivanja te etičkoga i profesionalnoga obavljanja radnih obaveza.

Svim članovima veleučilišne zajednice treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Akadska sloboda

Članak 4.

Akadske slobode pripadaju svim članovima veleučilišne zajednice i obilježavaju proces podučavanja, znanstvenoga i stručnoga istraživanja i stipendiranja. Veleučilište podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima veleučilišnoga života i rada.

Svi članovi veleučilišne zajednice imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja i prihvaćanja kriterija izvrsnosti u svim područjima radi ostvarivanja zajedničkog dobra veleučilišne zajednice.

Profesionalno ponašanje

Članak 5.

Od članova/članica veleučilišne zajednice očekuje se da odgovorno, savjesno profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obveze prema studentima/studenticama, kolegama/kolegicama i ostalim djelatnicima/djelatnicama na Veleučilištu, te da u svojem djelovanju slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, ljubaznosti i tolerancije.

Ističe se obveza poštivanja kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s tim stalno stručno usavršavanje unutar profesionalnoga područja.

Od svih članova/članica veleučilišne zajednice očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva.

Poštivanje zakona i pravnih propisa

Članak 6.

Svi članovi/članice veleučilišne zajednice jednaki su pred zakonom. Svi članovi veleučilišne zajednice obavezni su poštivati zakone Republike Hrvatske, Statut Veleučilišta i druge opće akte koji se tiču njihovih obveza kao članova veleučilišne zajednice.

Veleučilište je obvezno upoznati članove veleučilišne zajednice sa Statutom i drugim općim aktima i pravima koja se tiču njihovih obveza.

III. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

Diskriminacija

Članak 7.

Na Veleučilištu je neetičan bilo koji oblik diskriminacije (neposredne ili posredne) prema religijskoj, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, jeziku, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju.

Isključivi kriteriji pri profesionalnom vrednovanju i ocjenjivanju su stručnost, sposobnost, znanje, profesionalne zasluge, vještine i rezultati u obavljanju određenih zadataka. Neprihvatljivo je svako pogodovanje koje ne bi uvažavalo navedene kriterije.

Uznemiravanje

Članak 8.

U cilju punoga poštivanja ljudskoga dostojanstva na Veleučilištu se smatra nedopustivom svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju.

Pod uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života te osobe.

Neprihvatljivo je svako spolno uznemiravanje. Spolno uznemiravanje poseban je oblik uznemiravanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravni, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno

obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala, zahtijevanje spolnih usluga.

Uobičajena komunikacija, dobronamjerne šale i kritika kao i drugi odnosi osobne naravi između članova/članica veleučilišne zajednice koji počivaju na pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti te ne predstavljaju kršenje Etičkog kodeksa.

Na Veleučilištu je neetičan svaki oblik iznošenja neistina (verbalno ili pismenim putem) u svrhu uznemiravanja ili stjecanja protupravne koristi u bilo kojem obliku.

Svaka osoba ima pravo i dužnost prijaviti uznemiravanje koje je počinio član/članica veleučilišne zajednice. Na osobu koja je odbila uznemiravanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak.

Objektivnost i nepristranost

Članak 9.

Svi članovi/članice veleučilišne zajednice trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.

Evaluacija djelatnosti i profesionalnih kompetencija bilo kojeg člana/članice veleučilišne zajednice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

Treba maksimalno težiti nepristranom stavu, posebice kada su u pitanju prava pojedinaca ili manjinskih skupina.

Neprihvatljive prakse u nastavi

Članak 10.

Studenti ne smiju prepisivati, bez obzira na oblik vrednovanja studentskoga rada.

Prepisivanjem se smatra korištenje nedopuštenih pomagala pri provjerama znanja (npr. knjiga, skripti, raznih elektroničkih pomagala) i nedopušteno primanje i davanje pomoći koje ima cilj na nedopušteni način utjecati na korektnost ocjenjivanja na ispitima i u drugim oblicima vrednovanja rada i rezultata članova veleučilišne zajednice.

Članovi veleučilišne zajednice ne smiju poticati na prepisivanje, omogućavati ga i tolerirati.

Prilikom pisanja svih oblika studentskih radova studenti su dužni dosljedno primjenjivati sve potrebne postupke da se ne bi u njihovim radovima našlo nešto što bi se na bilo koji način moglo smatrati plagijatom.

IV. PROFESIONALNA PRAVA I ODGOVORNOSTI

Nastavnička etika

Članak 10.

Osim pridržavanja temeljnih načela i pravila Etičkoga kodeksa nastavnici trebaju postupati i u skladu s načelima vezanim uz njihove profesionalne dužnosti:

- težiti k postizanju visoke razine znanstvenih i stručnih spoznaja iz svojega područja;
- osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja kolegija uz nastojanje da studenti steknu što bolja znanja iz pojedinog kolegija;
- svim studentima/studenticama dati jednake mogućnosti u napretku, razvoju i stjecanju znanja;
- osigurati studentima/studenticama vrednovanje i ocjenjivanje na temeljima pravednosti, objektivnosti, transparentnosti, pravodobnosti i javnosti;
- uzimati u obzir mišljenje i ocjenu studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređivanja nastavnog procesa;
- poštovati dignitet svojih kolega i u suradnji s njima djelovati u interesu napredovanja studenata;
- suzdržavati se od bilo koje vrste uvjetovanja pristupanju ispitu koji nisu u skladu s Pravilnikom o ocjenjivanju Veleučilišta;
- osigurati pristupačnost studentima na način da se unaprijed odredi vrijeme konzultacija.

Odnos prema vlastitom radu

Članak 11.

Nastavnici su dužni, uz nastavne obveze, sudjelovati i u drugim djelatnostima Veleučilišta i tim djelatnostima dati prednost pred obvezama izvan Veleučilišta.

Nastavnici su obvezni, bez obzira na dostignuta zvanja, trajno raditi na svojoj izobrazbi u okviru koncepta cjeloživotnog obrazovanja. Obvezni su pratiti najnovija dostignuća na svom znanstvenom području ili struci, kontinuirano se upoznavati s novim znanstvenim i nastavnim metodama te usavršavati hrvatski jezik.

U znanstvenim i drugim radovima nastavnici trebaju dosljedno primjenjivati sve potrebne postupke da se ne bi u njihovim radovima našlo nešto što bi se na bilo koji način moglo smatrati plagijatom. Posebno je nedopustivo korištenje tekstova ili ideja drugih autora

uz prešućivanje izvora. Osim toga, nastavnici trebaju navoditi kao autore znanstvenih i stručnih radova samo one sudionike koji su intelektualno pridonijeli radu te štititi prava intelektualnoga vlasništva bez obzira na njegove oblike i izvore.

Odnos prema kolegama i suradnicima i zaposlenicima Veleučilišta

Članak 12.

Nastavnici su dužni poštovati osobno i profesionalno dostojanstvo drugih zaposlenika na Veleučilištu.

Nastavnici su dužni pridonositi stvaranju demokratske atmosfere, tolerantnosti te kulturnog ozračja, općenito su dužni u međusobnim kontaktima njegovati snošljivost i kulturu dijaloga.

U polemici dužni su se suprotstavljati argumentirano i uz poštivanje oponenta. Prilikom recenziranja i klasificiranja tuđih radova nastavnici se trebaju izdići iznad osobnih interesa.

Odnos prema studentima

Članak 13.

U nastavnom procesu nastavnici trebaju ostvariti dijalog sa studentima, voditi ih kroz studij, poticati ih na aktivno sudjelovanje, te povezivati teoriju i praksu.

Nastavnici ne smiju ispunjavanje nastavnih obveza studenata, te polaganje ispita uvjetovati kupovinom određene literature ili drugih nastavnih pomagala.

Nastavnici trebaju pravično ocjenjivati studente, isključivo na temelju iskazanog znanja. Dužnost je nastavnika da se dosljedno suprotstavljaju intervencijama u svezi s ispitima bez obzira od koga potječu i čime se opravdavaju.

Nastavnici su dužni poštovati dostojanstvo studenata, bez obzira na njihovo etničko podrijetlo, rasu, spol, životnu dob, bračni status te političko, vjersko ili drugo opredjeljenje.

U komunikaciji sa studentima nastavnici trebaju biti korektni, ne podizati ton, ne služiti se ironijom, niti na bilo koji drugi način omalovažavati studente.

Odnos prema imovini

Članak 14.

Svi članovi/članice veleučilišne zajednice dužni su savjesno se odnositi prema imovini Veleučilišta i koristiti je s dužnom pažnjom. Tu imovinu ne smiju koristiti u svrhe koje nisu povezane s poslom na Veleučilištu, osim uz posebno odobrenje nadležnih.

Nastavnici su se dužni s posebnom pažnjom odnositi prema knjigama i časopisima Veleučilišta. Svaki je nastavnik posebno dužan brinuti se da knjižnica Veleučilišta ima na raspolaganju najvažniju literaturu, domaću i stranu, iz njegovog područja rada.

Primanje darova i drugih dobara

Članak 15.

Članovi/članice veleučilišne zajednice ne smiju tražiti darove, poticati darivanje, niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili neku drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obaveza, te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.

Obveza članova/članica veleučilišne zajednice je otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa

Članak 16.

Svi članovi/članice veleučilišne zajednice trebaju izbjegavati sukobe interesa (npr. uzrokovane obiteljskim odnosima, bliskim prijateljstvima, antagonizmima i sl.).

Treba težiti neovisnosti svih aktivnosti van veleučilišta (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ne bi bile u sukobu s profesionalnim obavezama ili utjecale na integritet i objektivnost članova/članica veleučilišne zajednice.

Nedopustiv je svaki oblik nepotizma.

Transparentnost i povjerljivost

Članak 17.

Veleučilište podupire i promiče transparentnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Sva pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze članova veleučilišne zajednice te kriteriji i postupci evaluacije ispunjavanja profesionalnih obaveza trebaju biti precizni, jasni i dostupni.

Svi članovi veleučilišne zajednice koji na temelju svoga položaja raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka.

Odnos prema javnosti

Članak 18.

Nastavnici su i izvan radnog vremena dužni paziti na ugled Veleučilišta.

Veleučilište je svjesno svoje društvene odgovornosti i podupire pravo članova/članica veleučilišne zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja. Članovi/članice veleučilišne zajednice pri javnom nastupu dužni su voditi računa o tome da izravno ili neizravno ne naštetu ugledu Veleučilišta.

Članovi veleučilišne zajednice s višim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati osobne javne nastupe članovima zajednice s nižim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom, niti taj nastup ničime uvjetovati.

Članovi veleučilišne zajednice koji su ovlaštteni javno nastupati te nastupaju u ime Veleučilišta moraju jasno istaknuti da izlažu stajalište Veleučilišta. U svi oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima članovi veleučilišne zajednice predstavljaju Veleučilište očekuje se postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Odgovornost prema veleučilišnoj zajednici

Članak 19.

Profesionalne djelatnosti članova veleučilišne zajednice trebaju što je više moguće pridonositi ostvarenju zadataka samog Veleučilišta.

Članovi veleučilišne zajednice trebaju se brinuti o dobru i interesima Veleučilišta u duhu akademske slobode – ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.

Neetično ponašanje uključuje, ali nije ograničeno samo na:

- namjerno ometanje djelatnosti koje Veleučilište provodi ili podupire kroz bilo koju vrstu djelovanja (npr. lobiranje, zlouporaba pozicije autoriteta i sl.);
- stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
- poticanje drugih članova veleučilišne zajednice na nepoštovanje veleučilišnih pravila i običaja;
- iznošenje neistina o članovima/članicama veleučilišne zajednice ili iznošenje neistina o radu samoga Veleučilišta;
- korištenje veleučilišne imovine i/ili nematerijalnih prava za stjecanje osobne, komercijalne ili političke koristi;
- poticanje na aktivnosti suprotne zakonu ili općim aktima Veleučilišta.

IV. TIJELA KOJA PRATE OSTVARENJE ETIČKOG KODEKSA

Etičko povjerenstvo Veleučilišta

Članak 20.

Etičko povjerenstvo Veleučilišta brine se o provedbi i poštivanju Etičkoga kodeksa, daje tumačenje Etičkoga kodeksa i provodi postupak utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa.

Etičko se povjerenstvo treba sastojati od jednoga člana/članice iz svakog odjela Veleučilišta, jednoga člana iz redova studenata/studentica i jednoga člana/članice iz

zajedničkih službi. Mandat članova/članica traje četiri godine i mogu biti ponovo birani. Etičko povjerenstvo izabire predsjednika/predsjednicu između svojih članova.

Zahtjev za davanjem mišljenja

Članak 21.

Postupak pred Etičkim povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja s načelima i pravilima Etičkoga kodeksa.

Zahtjev za davanjem mišljenja mogu podnijeti svi članovi i tijela veleučilišne zajednice i podnosi se predsjedniku Etičkoga povjerenstva.

Zahtjev treba obrazložiti i priložiti primjerene dokaze. Zahtjev bi trebao točno i precizno opisati:

- načelno pitanje o kojem je riječ, i /ili
- konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za koje se traži mišljenje o sukladnosti s načelima i pravilima Etičkoga kodeksa.

Uz zahtjev se trebaju navesti odredbe Etičkog kodeksa u vezi s kojima se osobito traži mišljenje.

Postupanje Etičkog povjerenstva

Članak 22.

Po primljenom zahtjevu iz prethodnoga članka predsjednik saziva sastanak Povjerenstva u roku od 15 dana.

Tijekom razmatranja zahtjeva Povjerenstvo može od podnositelja tražiti dodatna pojašnjenja i informacije. Ako se u zahtjevu traži mišljenje o konkretnom slučaju, Povjerenstvo može tražiti pojašnjenje od zainteresiranih osoba. Ako podnositelj zahtjeva traži ispitivanje etičnosti ponašanja određenog člana veleučilišne zajednice, tom se članu mora omogućiti izjašnjavanje o relevantnim navodima i iznošenje vlastitih argumenata.

Povjerenstvo svoje mišljenje daje isključivo na temelju sadržaja zahtjeva, priloga uz zahtjev i dodatnih pojašnjenja i očitovanja podnositelja zahtjeva i drugih osoba. Povjerenstvo ne provjerava navode iz zahtjeva i očitovanja niti ima istražne ovlasti utvrđivati činjenice po vlastitoj inicijativi. Ako se navodi o činjenicama iz zahtjeva i očitovanja razlikuju, a o istinitosti spornih tvrdnji ne može se zaključiti iz materijala podnesenog u postupku, Povjerenstvo će tu okolnost navesti u svojem mišljenju te se ograničiti na davanje mišljenja o načelnom pitanju.

Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje sukladnosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Etičkoga kodeksa, Povjerenstvo treba dati svoje mišljenje o sukladnosti s tim odredbama, no ovlašteno je mišljenje proširiti i na sukladnost ponašanja s drugim načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

Mišljenje

Članak 23.

Na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka, Povjerenstvo donosi svoje mišljenje i dostavlja ga podnositelju zahtjeva i dekanu.

Pri donošenju mišljenja teži se postizanju konsenzusa svih članova Povjerenstva. Ako to nije moguće, mišljenje se donosi na temelju stajališta većine članova Povjerenstva.

Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 30 dana po primitku zahtjeva. Ako je povjerenstvo tražilo dodatna pojašnjenja i obavijesti, taj se rok računa od njihova primitka, no najkasnije 90 dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima na Veleučilištu nema aktivnosti.

Mišljenje Povjerenstva mora sadržavati:

- opis zahtjeva i pitanja o kojima je Povjerenstvo raspravljalo;
- navode o načelima i pravilima Etičkog kodeksa koje je u povodu zahtjeva Povjerenstvo uzelo u obzir;
- stajalište Povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu sukladno s Etičkim kodeksom ili ne;
- razloge za mišljenje Povjerenstva;
- podatak o tome je li mišljenje doneseno jednoglasno ili nije.

Ako je u mišljenju utvrđeno da određeno ponašanje nije u skladu s načelima i pravilima Etičkog kodeksa ono može sadržavati još i:

- ocjenu Povjerenstva o stupnju neusklađenosti i težini povrede etičkih načela;
- stajalište Povjerenstva o načinima na koje se moglo izbjeći neusklađenosti ponašanja s Etičkim kodeksom i o mjerama koje bi mogle doprinijeti da do takvih povreda Etičkog kodeksa u budućnosti ne dolazi.

Iznimno, ako Povjerenstvo zaključi da na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka ne može donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može ili ne želi donijeti mišljenje, predsjednik Povjerenstva o tome je dužan u roku iz st. 3 ovoga članka obavijestiti dekana i podnositelja zahtjeva te navesti razloge za nedonošenje mišljenja.

Mišljenje dano u postupku uređenom Etičkim kodeksom djeluje svojim autoritetom, ne obvezuje druga tijela i nije upravni akt.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Etičko povjerenstvo će biti izabrano u roku od 30 dana od stupanja Etičkog kodeksa na snagu.

Članak 25.

Etički kodeks Veleučilišta u Rijeci stupa na snagu istekom osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Veleučilišta u Rijeci.

Klasa: 003-05/14-01/02

Ur. broj: 2170-57-01-.14-2

Etički kodeks Veleučilišta u Rijeci objavljen je na oglasnoj ploči Veleučilišta u Rijeci dana 31. siječnja 2014. a stupio je na snagu dana 09. veljače 2014.

